

KOMUNIKAT

Łódzkiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii

w sprawie jesiennej akcji szczepienia lisów wolno żyjących
przeciwko wściekliznie

na terenie województwa łódzkiego w powiatach:
opoczyńskim, rawskim, tomaszowskim, skierniewickim, łowickim,
kutnowskim i łęczyckim (bez gminy Świnice Warckie) oraz
zgierskim w gminie Głowno
w roku 2025

Łódzki Wojewódzki Lekarz Weterynarii działając na podstawie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2025 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania wścieklizny na lata 2025-2027 (Dz.U. 2025 r. poz. 430) oraz § 4 ust.1, §10 ust. 1, §11 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie (Dz. U. 2013 r., poz. 1737) informuje, że na terenie województwa łódzkiego **w okresie pomiędzy 10 a 17 października 2025 r.** zostanie przeprowadzona jesienna akcja szczepienia lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie.

Szczepienie obejmie teren powiatów: opoczyńskiego, rawskiego tomaszowskiego, skierniewickiego, łowickiego, kutnowskiego, łęczyckiego (bez gminy Świnice Warckie) oraz w powiecie zgierskim gminę Głowno z wyłączeniem obszarów zabudowanych, dróg i akwenów wodnych.

Szczepienia będą wykonane metodą zrzutów z samolotów z wysokości ok. 150-250 metrów. Lisy wolno żyjące są szczepione za pomocą przynęt zawierających szczepionkę doustną dla lisów. Przynęta ma kształt kwadratu lub krążka, koloru zielono-brunatnego, o wymiarach 3,9 cm x 3,5 cm x 1,5 lub średnicy ok. 3-4 cm. W jej wnętrzu umieszczona jest plastikowa kapsułka zawierająca wirus szczepionkowy w formie płynnej.

Na terenie województwa łódzkiego zostanie zrzuconych 30 dawek szczepionki na 1 km². Zapach przynęty jest wyczuwany przez lisy z odległości około 800 metrów. Podczas podjęcia przynęty przez lisa, tym samym przegryzieniu zatopionej w niej kapsułki zawierającej szczepionkę dochodzi do zaszczepienia lisa w wyniku kontaktu szczepionkowego wirusa z błoną śluzową jamy ustnej lisa.

Łódzki Wojewódzki Lekarz Weterynarii apeluje do mieszkańców powiatów, na terenach których ma zostać zrzucona szczepionka o niepodnoszenie i nieruszanie szczepionek. Znalezioną przynętę należy pozostawić w danym miejscu. Należy pamiętać o tym, że „zapach ludzki” pozostawiony na przynęcie sprawia, że staje się ona już nieatrakcyjna dla lisa.

Jednocześnie przypomina się, iż przez okres dwóch tygodni po przeprowadzeniu akcji szczepienia lisów nie powinno się wyprowadzać zwierząt domowych na tereny zielone, zwłaszcza bez kagańca oraz spuszczać ich ze smyczy tak, aby nie dostały się do strefy z wyłożoną szczepionką jako zwierzęta konkurencyjne do zjedzenia przynęt (np. lasy, pola, łąki). Natomiast koty należy trzymać w zamkniętych pomieszczeniach.

Łódzki Wojewódzki Lekarz Weterynarii informuje również, że sama przynęta nie jest niebezpieczna dla człowieka. Jednak w przypadku otwarcia kapsułki znajdującej się we wnętrzu przynęty, należy niezwłocznie skontaktować się z lekarzem medycyny informując go o tym fakcie, który podejmie odpowiednie kroki i decyzje.

Po kontakcie z płynną zawartością kapsułki należy bezzwłocznie umyć wodą z mydłem te części ciała, które zetknęły się ze szczepionką oraz zdezynfekować płynem neutralizującym wirusy.

Jeżeli dojdzie do kontaktu zawartości blistra ze szczepionką z błoną śluzową jamy gębowej, spojówkami oka czy przerwaną ciągłością skóry u psa czy kota należy to miejsce, w miarę możliwości przemyć wodą z mydłem i zdezynfekować. Ponieważ pies czy kot nie są gatunkami docelowymi do pobrania szczepionki dla lisów należy skontaktować się z lekarzem weterynarii.

Nie zaobserwowano do tej pory żadnych niepokojących reakcji ze strony psa czy kota, ale każdy organizm jest inny i może w odmienny sposób zareagować na kontakt z taką formą szczepionki. Lekarz weterynarii może podjąć decyzję o ewentualnej obserwacji psa czy kota przeciwko wściekliznie. Obserwacja taka polega na badaniu klinicznym zwierzęcia, oględzinach zewnętrznych wraz z pomiarem temperatury ciała w odpowiednich dniach.

Jeżeli dojdzie do sytuacji, że przypadkowo szczepionka zostanie zrzucona na teren posesji mieszkalnej, należy powiadomić o tym fakcie właściwy powiatowy inspektorat weterynarii i przekazać szczepionki do utylizacji pamiętając, aby nie dotykać bezpośrednio szczepionki ręką a jedynie przez rękawiczki czy worek foliowy.

Wścieklizna jest śmiertelną chorobą zakaźną o ostrym przebiegu. Wywołuje ją wirus atakujący ośrodkowy układ nerwowy ssaków. Źródłem zakażenia są chore na wściekliznę zwierzęta dzikie oraz domowe.

Uzasadnieniem szczepień w województwie łódzkim jest fakt, że w czerwcu 2021 r. potwierdzono wystąpienie wścieklizny u lisa w miejscowości Radom w woj. mazowieckim, a miejsce znalezienia lisa znajdowało się niespełna 50 km od powiatu opoczyńskiego i rawskiego. Potwierdzono również 2 nowe ogniska w kwietniu w roku 2022 w powiecie gostynińskim w woj. mazowieckim w odległości mniej niż 50 km. od powiatu kutnowskiego.

Wszelkie dodatkowe informacje w w/w sprawie można uzyskać w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Łodzi pod numerami telefonów: (42) 635-14-12 lub (42) 635-14-20 lub w powiatowych inspektoratach weterynarii wyznaczonych do szczepienia.

Przedmiotowa informacja winna być przekazana dzieciom przez ich rodziców bądź opiekunów.

1. Widok szczepionki i blistra.

2. Widok szczepionki jaki można spotkać w lesie.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

~~KONZULTACJE WYKONCZAJĄC~~
~~WYKONCZAJĄC~~

~~lek. wet. T. K. K. K. K.~~

POSTĘPOWANIE ZE SZCZEPIONKĄ POLKNIĘTĄ LUB NAGRYZIONĄ PRZEZ PSA CZY KOTA

Szczepionka doustna przeciwko wściekliznie dla lisów wolnożyjących zawiera wirus żywy, ale atenuowany, tzn. o osłabionej zjadliwości. Psy czy koty domowe nie są zwierzętami dla, których jest ta szczepionka przeznaczona. Może się zdarzyć, że nastąpi rewersja szczepionkowego wirusa do wersji zjadliwej.

W przypadku podjęcia przez psa czy kota przynęty ze szczepionką należy rękami w rękawiczkach czy np. owiniętych workiem foliowym delikatnie wyjąć, w miarę możliwości, przynętę z pyska psa, nie rozrywając blistra.

Jeżeli dojdzie do rozerwania blistra i jego zawartość, czyli szczepionka rozleje się na ręce człowieka i będzie miała kontakt z błonami śluzowymi nosa, ust, gardła lub raną czy zadrapaniem na skórze należy to miejsce myć bardzo dokładnie wodą z mydłem (minimum 15 minut) oraz miejsce ekspozycji zdezynfekować płynem neutralizującym wirusy a następnie skontaktować się z lekarzem medycyny ludzkiej, który podejmie odpowiednie kroki i decyzje.

Jeżeli dojdzie do kontaktu zawartości blistra ze szczepionką z błoną śluzową jamy gębowej, spojówkami oka czy przerwą ciągłością skóry u psa czy kota należy to miejsce, w miarę możliwości przemyć wodą z mydłem oraz zdezynfekować. Ponieważ pies czy kot nie są gatunkami docelowymi do pobrania szczepionki dla lisów należy skontaktować się z lekarzem weterynarii. Nie zaobserwowano do tej pory żadnych niepokojących reakcji ze strony psa czy kota, ale każdy organizm jest inny i może w odmienny sposób zareagować na kontakt z taką formą szczepionki.

Lekarz weterynarii może podjąć decyzję o ewentualnej obserwacji psa czy kota przeciwko wściekliznie. Obserwacja taka polega na badaniu klinicznym zwierzęcia, oględzinach zewnętrznych wraz z pomiarem temperatury ciała w odpowiednich dniach. Badania takie przeprowadza się w dniu 1, 5, 10 i 15 od dnia ekspozycji, czyli w tym przypadku kontaktu ze szczepionką w wyznaczonej lecznicy dla zwierząt.

Obserwacja prowadzona jest przez Inspektorów Weterynaryjnych lub wyznaczonych Urzędowych Lekarzy Weterynarii we wskazanej lecznicy. Właściciel zwierzęcia nie ponosi kosztów za przeprowadzenie obserwacji weterynaryjnej zwierzęcia i wydanie wyniku obserwacji. Aby taka obserwacja była bezpłatna należy skontaktować się z właściwym terytorialnie Powiatowym Lekarzem Weterynarii, wyda on wtedy decyzję na przeprowadzenie obserwacji i wskaże właściwy zakład leczniczy.

W przypadku połknięcia lub podejrzenia połknięcia w całości przynęty z blistrem (np. przez większe psy) lub znalezienia części zgryzionego aluminiowego blistra należy ten fakt również zgłosić do lekarza weterynarii. Powiadomić lekarza weterynarii o możliwości połknięcia, zjedzenia przez zwierzę całego lub części blistra, poinformować go również, że w części połkniętej znajdowała się folia aluminiowa i zasugerować wykonanie prześwietlenia rentgenowskiego jamy brzusznej. Folia aluminiowa jak i grubszy plastik na zdjęciu rentgenowskim daje charakterystyczny cień więc powinna być możliwość zobaczenia tego typu ciała obcego.

